

DÉLSOMOGY

Megjelenik Szigetvárott hetenkint egyszer: Vasárnap.

Előfizetési árak:
 Egész évre . . . 8 korona. — Félévre . . . 4 korona.
 Negyedévre . . . 2 korona 50 fill.
 — Egyes példány ára 20 fillér. —

Bárvarth Gyula
 felelős szerkesztő.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Igmándy-utca 60. szám.

Kéziratot vissza nem adunk.
 Nyílt-tér garmond sora 40 fill.

Az ököljog.

Külső országokban kevés a becsületünk. Egy-egy magyartól úgy megriadnak, mintha szalonkabátban egy-egy „bakonyi betyár“ vagy „somogyi bicskás“ volna. A külföldi fogalom minden magyar ember kezében bicskát képzel, a kik kanalazzák a paprikát; lékelik az ember fejét, mint a dinnyét, összevagdadják az embert, mint a harsát.

Barbár magyarok vagyunk. Káromkodásunk cifra, mint a sujtásos szür, goromba mint a kavicsos homok. Nyelvünk darabos, a szalonban megbotlunk, színház, zene nem érdekel, mindég a lóról beszélünk, meg a virtusról. Égbe hatoló Petőfink zengzetes dallamos nyelve sérti az idegen fülét, Jászai Marink törpe epigon Duse mellett, ujságjaink előkelőbbjei szemetek, a „Neue Freue Presse“ előtt, Ney Dávid hatalmas baritonja macskazene a bécsi zengerájokhoz képest, egy-egy államfőnk szónok-

lata piaczi beszéd, a Reichsrath komédiásai mellett. Egy-egy osztrák piktor, ha a párisi tárlaton kudarcot vall, arról hallgatnak, de mikor László Fülöp papákat és fejedelmeket fest és a ki évenként százezreket keres, arról úgy beszélnek, mint valami mázolórról.

Van-e oka a tisztelt külföldinek művészetünket annyira lesajnálni, ne firtassuk. A jövő azzal biztat: hogy kegyes véleményük előbb-utóbb megváltozik.

Egy vidéki város postáján százával tolongott a nép. Mindegyik azonnal akarta megkapni a külföld előtt annyira lenézett krajczáros szemeteket, melyeket az ujságírók apja, Rákosi Jenő, a lelkében fényes tehetségű Bartha Miklós, az elmés Herczeg Ferencz, Kóbor Tamás, meg a vidék számottevő jeles ujságírói írnak.

A tolongás életveszélyes. Agyon taposnak egy-egy gyöngé nő. Ugy kell felloccsolni.

Ülünk a kávéházban. Egyik másik ur egy egész raktár ujságot rakat ma-

ga elé. Azokon kotlik. Nem lehet kivárni tőle egy lapot sem. A másik egy-egy érdekes számot elcsen, a harmadik kitép egy-egy oldalt.

Megyünk az utcán. Egy-egy „Don Juan“ belénk ütközik. Megjegyzése sértő, kutya korbácsot érdemlő. De tőrjük: mert az ököljog, ha nincs is törvénybe iktatva nálunk, de megszokott elveit követi a csibész, meg az ur.

Csunya jog. Külföldön nem élnek vele, mert ez nem jog. Ez erőszak. Barbárság és szamárság. Egész kultúránknak penészes gombája, mely tele árasztja a külföldi társadalmat.

Karlsbadban az ivókutakhoz, hol százával tódul a nép, liba sorban járulnak. Egy-egy királyra várás olyan csöndben történik, mint mikor a tempba az orgona szavára várunk. Nálunk András bácsiék lovakkal törnek át a türelmetlen néptömegben és kardot használnak. Szurnak és ütnek.

Nem jól van ez így. A társadalmi „sikk“ az élethez tartozik. A perverz megjegyzések nem szellemi röppentyűk,

Vágyom felétek.

Irtá: Lampérth Géza.

Vágyom felétek: kis falumnak
 Mosolygó völgyes halmai
 Pacsirtaszót, vadgalamb-bugást
 Szeretnék újra hallani!

Szeretnék újra elbolyongni
 A vadvirágos utakon,
 Szeretném zöld lombsátorával
 Ha rámborulna a vadon.

Fülembe csengne-bugna ismét
 A kis haragnak lágy szava
 S megint elfogna a vasárnap
 Rég érzett szent áhitata. . . .

Járok-kelek itt bús-mogorván,
 Kérdezik egyre: mi bajom?
 Jó emberek itt nem segíthet
 Száz orvoságtok sem azon.

Hiába, az én szép világom:
 Az a nyugalmas kis világ;
 Az én gyógyító orvoságom:
 A madárdal, a vadvirág! . . .

Szigetből — Szigetre.

(Szigetvárról — Máramaros-Szigetre.)

— A „Délsomogy“ eredeti tárczája. —
 Irtá: FEJES JÓZSEF.

(Folytatás.)

A Tisza eredeténél — valamivel beljebb — Körösmezőnél engedik vizre a fákat. 20—30 db. fatörzset tutajjává alakítva, innen usztatják le egész Szegedig. Fáradságos és veszélyes munka ez; történik is, nem egyszer halálos szerencsétlenség, de azért a havasi oroszok és oláhok megmaradnak ezen foglalkozásuk mellett, mert nagy szegénységük reá utalja őket.

A valamivel tehetősebbek állattenyésztéssel foglalkoznak. Kora tavasszal mikor a takarmány hiánya miatt ocsóbb a szarvasmarha, lemennek a szigeti vagy técsői országos vásárra; itt néhány koronán vesznek két borjut, a mit Husvét előtt már a havasra hajtának föl. Több gazda így összeállva közösen tart mellettük pásztorokat, a kik ez időtől késő őszig a faluba sem jönnek le. A havasi dús legelőn hamar nő föl az állat s a karácsonyi vásárokon már nagyobb összeget tesz zsebre a gazda. Ekkor fizeti ki

egész éven át keletkezett tartozásait s a maradékon ismét borjukat vesz. Megtörténik, hogy ezen felül is marad pár koronája, de ez már gazdag ember hírében áll közöttük. Viszont az is megtörténik, hogy egyikmásét a medve elviszi, ennek aztán kölesön pénzre kell újra kezdeni. Mert hát bizony Máramarosnak ilyen részein nagy ur ám a maczkó, kiveszi adóját, ha másból nem, a szegény orosz kukoriczáját eszi le akkor, midőn az már az idő sokféle viszontságainak ellenállva érni kezdett.

Sajátságos, hogy a hol ily nagy szegénység uralkodik, ott a vidék elragadóan gyönyörű. Mondhatni, legszebb a Tisza völgye, a melynek hosszában pár évvel ezelőtt stratégiai szempontból egy nagy vasutat építettek ki Galicziába. Két oldalon magas erdő koszoruzta hegyek s lent a völgyben a Tisza folyó. Itt halad a vonat némely helyen oly szűk völgyben, hogy kénytelen a folyó medrébe beépített töltésen menni. Több helyen hosszú alagutak furják át a hegyeket, majd két hegyet köt össze a vasuti hid oly magasban, hogy alatta a Tisza csak kis patak-nak látszik. A vasut megépítése alkalmával egyes szépirodalmi lapok közölték is a me-

hanem gazos szemetek. Mig a finomság imponál mindenkinek, mert hiszen vágyunk megismerni, a ki hozzánk a köteles udvariasság szavával szól.

És a mig az ur is ököljoggal él, ne szidjuk a parasztot, ha a hivatal padlójára köp. Tőlünk is hasonlót lát.

A társadalom érettjeinek szervezkedése minden kisebb helyen javíthatna e magyaros rossz szokásokon. A pogányságból megmaradt szokásainkat dobjuk ki a tarsolyból, a második ezer év utján nem jó utra való az. Nem a piperkőczködést, nem az elegáns nyakendőt ajánljuk, hanem a külsőségben is megnyilatkozó nyájas és másokat tisztelő modort, hogy a mikor előttünk elmegy egy beteg, ne ütközzünk belé, mikor a vasuton vagy társaskocsikon nincs helye egy asszonynak, adjuk át a magunkét.

Nem kerül ez sokba és mennyit javulna a külföld előtt a vélemény, hol egyébként elismerik, hogy a magyarok a vendégtől nem sajnálják, se a jó bort, se a rostélyost, se a tőpörtyüs pogácsát.

Arató sztrájk.

— Levél a szerkesztőhöz. —

Lapunk mult számában „Arató sztrájk“ című hírünkre vonatkozólag méltóságos Hoyos Miksa gróf ur levelet intézett hozzánk, amit a legnagyobb készséggel közlünk. Egyben kijelentjük, hogy az ellenvéleményeknek is bármikor szívesen helyt adunk lapunkban, s főleg annak örvendünk, hogy a nemes gróf ur is a munkás kérdés megol-

rész hajlásu hidak képeit, melyek itt igen sürűen következnek.

Nem maradnak azonban hátra szépség tekintetében a cibles, Popiván és Gutin hegységek sem, a hol az ősszel leeső hó a magasabb tetőkön bevarja az új havat s a legmelegebb augusztusban is látható rajtuk a hó. Természetes, hogy itt bőven tanyáznak a nagyobb fenevadak is, mint medve, farkas, sőt többször már hiuzra is akadtak merészebb vadászok.

A Gutin hegy tövében fekszik Bréb község a brébi fürdővel, melynek vize a paradival azonos. Ezen vize, valamint gyönyörű szép vidéke külföldön már régen híressé tette volna Bréb nevét, de itt a gyér látogatás miatt nem előre, hanem visszafelődik a fürdő.

Jellemzi különben ez Máramarosnak többi fürdőit is, pedig a megye igen gazdag ásványvizekben, a melyek sokszor felülmulják a külföldi hasonló vizeket.

Vannak páratlan ható gyógyvizek, a hol még fürdő sincs, vagy nagyon kezdetleges, mint a váncsfalvi, szaplonezai, borkuti, rahói stb. Ezeknek mindegyike külföldön kincses bánya lenne, minálunk pedig még talán a szomszédos megyék sem tudnak létezésükről. Vannak rendezetebb fürdők is, de ezek is nagyobb látogatottságot érdemelné-

dását sürgeti és annak igazságos, becsületes megoldásán maga is mint a vármegyei gazdasági egyesület elnöke, buzgalommal fáradozik. (szerk.) Ime a levél:

Tekintetes

Bárvárth Gyula urnak

a „Délsomogy“ felelős szerkesztője

Szigetvár.

A „Délsomogy“ folyó évi 27-ik számában a hírek rovatában megjelent egy „Arató sztrájk“ című közlemény, melyet szó nélkül nem hagyhatok; és midőn szerkesztő urat arra kérném jelen soraimat lapjában közölni szíveskedjék, a következőkben vagyok bátor a fent nevezett közleményre reflektálni:

Széchenyi István a „Kelet népében“ jóslatszerűen azt mondja: „Éljünk csak a sajtóval minden czél és korlát nélkül, engedjük meg azt, hogy mindenki kénye és kedve szerint elhessen — és lesz köztünk elég, ki nek kezében a sajtó jog a gyilkos gyilkánál, a gyujtogató kanóczánál nagyobb átokká fog válni!“ — és ime a legnagyobb magyarnak mily igaza van!

Sajtónknak egy része — és azért nem csak tisztelet és becsület, de hálás elismerés a kivételnek — már régen elhagyta azt az irányt, azt a magasatos czélt, mely felé haladván áldásos hivatása volna és lesülyedt a kapzsi vagyonosodás egy újabb forrásává a sajtószabadságot sajtószabadosággá téve és népeinknek nem józan észére, de kizárólag érzelmére akarván minél nagyobb hatást gyakorolni.

Ebben a szellemben van a fent nevezett közlemény is irva; a józan észre nem hat, de az érzelem világot felháborítja; helytelen alaplól indulva, valótlan dolgokat közöl.

A közlemény írója a vármegyei munkásbérékről felette rosszul van informálva és azért nem is kívánok ebben a tekintetben polemizálni; meg akarom azonban megjegyezni, hogy, nézetem szerint, a munkások

érdekében igenis valamit mégis tenni kell és pedig: a munkabéreket különösen az aratási s cséplési munkabéreket nem csak társadalmi uton, de a törvényhozás útján is szabályozni kell, de nem csak szabályozni, de egyszersmind egyöntetűvé is tenni, úgy hogy annak a munkásnak minden körülmények között a teljesített munkáján felül egy a viszonyoknak megfelelő polgári haszna is maradjon. Ennek az akciónak megindítására első sorban a megyei gazdasági egyesületek vannak hivatva és ezt meg is fogják tenni.

A nagy urak pedig, kik czikkiró szereint fürdőben üdülnek, — hát elárulom a titkot, nem ott vannak (tessék csak szétnézni), hanem itt vannak, a hol kötelességük kívánja a kis ember mellett, a kiért többet tettek és tesznek, mint a közlemény népboldogító írója.

Jelen soraim közléséért előre is köszönetemet nyilvánítván maradok

Német-Ladon, 1905. július hó 3-án.

teljes tisztelettel

gróf Hoyos Miksa.

Felhívás előfizetésre!

Midőn a fél év leteltével, jelen számmal a „Délsomogy“-ra újabb előfizetést nyitunk, fölöslegesnek tartjuk lapunkat felmagasztalni, hisz eddigi lapszámainkból is meggyőződhetek t. olvasóink, hogy az élénk tüzött czélnak megtudtunk felelni s meg is fogunk. Tartalmas és színvonalon álló cikkeinkről — programunktól eltérni nem fogunk. Lapunk mindenkor jó, magvas és aktuális közleményekkel, valamint értékes tárczákkal szolgál a t. közönségnek. A hír szolgálatra is nagy súlyt helyezünk, mert hireink mindig érdekesek és megbízhatók. Szóval lapunk

nek. Ilyenek a tiszavölgyi vasúthoz közeli Gyertyánliget fürdő, a Bustyaháza állomás mellett fekvő viskvarhegyi fürdő, a Máramaros Szigettől felőrányira levő Pável sósfürdő, valamint Sztatinán, Sugatagon és Rónaszéken levő sósfürdők.

Kies fekvésű helyei még Máramarosnak a Kaszó, Mára, Iza és Visó folyók völgyei, melyekben a sok apró oláh falukon át rendezett kocsis utak vezetnek keresztül.

Az elsőnek kezdetén fekszik Budfalva, melynek határában jelenleg is működésben lévő, gazdag arany és ezüst bányák vannak. — Itt volt tanyája valamikor az egész Erdély és a felvidék által rettegett rabló vezérnek, Pintye Gligornak, kinek tetteiről most is számtalan mesészerű legenda él a környék népének ajkán. A rabló pánczél ingét maig is őrzik a faluban.

A Visó völgyén magas havasok alján terül el szétszórt házaival Borsa község, hol egykoron a tatárjárás alkalmával a község bátor lakói egész erdőt fűrészeltek le olyformán, hogy a fákat, erősen bevágyva, törzsükön hagyták s midőn a mit sem sejtő tatárok az erdő közepére értek, halomra döntötték a fákat, maguk alá temetve az egész tatár sereget, hogy még hirmundojuk sem maradt. Ezen vitézségükért aztán valamenynyien nemességet kaptak.

Ugyancsak nemességet nyertek a Szigettől egy órányira fekvő közép Apsa lakói is, kik más alkalommal tüntették ki bátorságukat. Rákóczy Ferenc idejében is több csata volt e környéken; közép Apsa egyik templomában most is kegyelettel őrzik Rákóczynak egy zászlaját.

Mindezen helyekre csak tengelyen juthat el az utazó, mert a kivágású sóvasutakat kivéve, Máramarosnak csak egy vonatja van, mely Husztnál bejövot, keresztül szeli a megyét és Körösmezőnél hagyja el, a hol nemcsak a megyének, hanem Magyarországnak is határa van.

Máramarosnak sok szép vidékéről lehetne még beszélni, melyek mindegyike nemcsak a szemnek szép, hanem éghajlatánál fogva, az egészségre is fölötte hasznos. Hányan vannak, kik állandóan a városok poros levegőjét szívják s örömeik határtalan, ha csak-talán a város végére kimehetnek a rétre vagy valami kis erdőskébe?!

Mik ezekhez képest Máramarosnak évszázados tölgyek és fenyőkkel borított bércei?

De mi azért mégis itt hagyjuk őket: hazajövünk, mert mindenütt jó, de legjobb otthon.

Vége.

összes — társadalmi, szépirodalmi és közgazdasági czikkeit gyakorlott kezek írják.

Szolgáljuk tehát a közügyet tovább is minden mellék tekintetektől menten önzetlenül, becsülettel.

Sem felfelé nem kilincselünk — sem lefelé nem hizelkedünk. Kitzűzött célunknak legjobb meggyőződésünk szerint igyekszünk megfelelni.

A ki az ily irányu közéleti és társadalmi működést és munkálódást szívesen veszi, annak támogatását kérjük és a köz érdekben köszönjük.

Röviden ez a mi progmamunk sarkpontja. Ez volt a múltban s ez lesz a jövőben is.

A Délsomogy előfizetési árai

Negyedévre . . . 2 K 50 f.

Fél évre . . . 4 „ —

Egész évre . . . 8 „ —

Mutatvány számot kívánatra ingyen küldünk.

Helybeliek előfizethetnek Kozáry Ede könyvkereskedésében, míg vidékiek legczélszerűbben postautalványon melyeket lapunk jelen számához (csatolunk) s ezen a *Délsomogy* kiadóhivatala címére küldhetik be az előfizetést.

Hazafias üdvözléttel

A „Délsomogy“ szerkesztősége és kiadóhivatala.

H I R E K.

— **A hőség.** Ez aztán a valódi kánikula. Az egész héten roppant hőség uralkodott. Hozzánk érkezett jelentések szerint a vidéken is többen napszúrásban haltak el. Nálunk is sokan össze estek a melegségtől nem csak a tarlón, — de a városban is.

— **Toborzó.** Minden igaz embert, minden jó embert szeretettel hívunk, lépjen be a tüdőbetegek ligájába. Tagsági díj: évi négy és két korona. A ki belépni akar, írja meg ezt a József Kir. Herceg Szanatorium egyesületnek. Budapest, királyi bérház. Kérjen alapszabályt, hadd lássa milyen Istennek tetsző dologról van szó.

— **Pincze betörés.** Kiss József bécsi lakos szőlőhegyi pinézéjébe, eddig ismeretlen tettesek betörték s onnét 100 liter bort 36 kor. értékben elloptak.

— **Verekedő család.** Gelencsér János szuloki lakos panasolta a járásbírósnál, hogy felesége és Fried Zsigmondék között az ő távollétében erős szóváltás volt, azért, mert Friedék kiszabadult sertésai a szomszédban a mosott fehérneműt bepiszkolták — s még Friedék illeték sértő kifejezéssel az ő nejét. Megérkeztek az asszony elpanaszkodott neki s ő átment Friedék boltjába, hogy felelőségre vonja a sértegetőket, azonban erre Fried Zsigmond és neje, Fried Armin és Margit, szóval az egész familia neki estek s Gelencsért alaposan elverték. A beszerzett orvosi látélet szerint a testi sértés 8 napon belül gyógyul.

— **Ártézi és műkutak furása.** Ártézi és műkutfurás csak külön igazolvány alapján gyakorolható a kereskedelmi miniszter 30.140/905. sz. alatt hozott elvi határozata szerint.

— **Népmulatság.** Az uradalom fenyes erdejében, hű eselédjeit és munkásait szépen és tisztességesen vendégelte meg a Péter és Pál napi bucsu alkalmával Hónig Aladár apáti nagybérlő, kit ez alkalommal törhetetlen ragaszkodásukról biztosítottak derék munkásai. Láttuk mi is, hogy Hónig Aladár valóban humanusan bánik eselédjeivel s méltán megérdemli a nép szeretetét.

— **Gyújtó villám.** Csütörtökön éjjel 1 órakor Kovács János hoboli polgár istállójába a villám beütött. Az istálló és az egy fedél alatt levő pajta az összes takarmánnyal és gazdasági eszközökkel porrá égett. Az istállóban levő két tehenet sem tudták megmenteni, azok is a lángok martalékává lőnnek, mindkettő bennégett. A kár mintegy 1500 korona, miből egy fillér sem térül meg, mert a szerencsétlen ember nem biztosított.

— **A gondatlanság áldozata.** F. hó 1-én Kálmáncsán az ev. ref. paplak tetőzetének javítása közben az ott foglalatokodó munkások közül Vukó István istvándii lakóst egy lecsúszott gerenda oly szerencsétlenül ütötte meg, hogy nyomban a helyszínen meghalt. Az esetet a helybeli kir. járásbírósnak nyomban bejelentették, a honnan a vizsgálóbíró bonczoló orvosok és Prukker Andor helybeli okleveles ácsmester kíséretében kiszált a helyszínére megállapítandó Vukó István halálának okát és okozóját. A szakértő orvosok a halál okául a gerinczagy nyakban elhuzódó részének teljes szétroncsolását, mint feltétlen halálosat s azonnali halált okozót állapították meg, az alkalmazott ácsszakértő pedig a halál okozójául a vállalkozó ácsot, Kovács Vendel kisdobszai lakóst nevezte meg, mint a ki a gerendák leeresztése körül nem csak hogy nem fejtett ki kellő óvatosságot, de a legprimitívebb biztonsági intézkedések megtételét is elmulasztotta. Az ügyet a kir. járásbírósnak illetékes elbírálás végett a kaposvári kir. ügyészség útján áttette az ottani kir. törvényszékhez.

— **Zivatar-jég.** Folyó hó 6-án este 7 óra tájban óriási szélvészszel, zivatar volt a környékünkben. Mint tudjuk a villám Hobolban egy házba lecsapott. S egyes helyeken mintegy 8—10 perczig mogyoró és dió nagyságu jég esett, mely különösen a szőlőkben tett kárt.

— **Életveszélyes fenyegetés.** Bloch Károly baresi fűrészgári főgépész panaszt tett az ottani esendőr-örsön, hogy Horváth (kukaczos) László halász a gyár telepén át folyó Rinya patakban csónakázott és káromlások közt a fűrészgári tisztviselőket szidalmazta, sértegette. Mire ő megkérde Horváthot, hogy miért sérti a tisztviselőket és ha ezt teszi, hát akkor miért csónakázik a tilosban. Természetesen erre szó-szót ért — s a gépész kukaczos csufnéven szólította meg Horváthot. Ennek sem kellett egyéb. Fel-dühödve evezőfragadott és kiugrott a csónakból, a gépész után rohant és leakarta ütni. Szerencsére ebben Szmok József éjjőr ugy akadályozta meg, hogy botjával fejbe vágta s az evezőt elütötte. Ezután Horváth még nagyobb dühbe gurult s éktelen káromkodások

között kijelentette, hogy Blochot bárhol éri-kapja, lelövi, vagy levágja. Tényleg másnap fej-szével ólalkodott is a lakása körül s lesbe állott. Sőt mi több a csendőrök előtt is kijelentette, hogy bármikor, de bosszuját kitölti a gépészen. A bosszút szomjazó brutális embert feljelentették a szigetvári kir. járásbírósnál.

— **Katonaság érkezett.** A sztrájkoló aratók féken tartására, tegnap délután 1 órakor 2 század 44-es baka érkezett Szigetvárra. Mint halljuk lovasság is érkezik. De azt hisszük, hogy most már fölösleges itt a katonaság. Hiszen semmi rendzavarás nincs most már. S reméljük, hogy nem is lesz, mert a józanabbak már munkába állottak, s azt az egy pár békétlenkedőt pedig megfenyitheti a csendőrség is.

— **Villámcsapás.** Mint lapunknak jelentik f. hó 7-én a Szt.-lászlói templom tornyába a villám épp akkor csapott be, midőn Schvarcz Gáspár harangozó nejével és fiával harangozott. A villám mindhármat elkábitotta, szerencsére azonban az ijedségen kívül semmi bajuk sem lett.

— **Betöréses lopás.** Ugylátszik, hogy újból kezdődnek a betörések és lopások nálunk. Pécsinger Mihály helybeli lakos kárára péntekre viradóra, mészárszékjének udvar felőli ablakát kerettel együtt a falból kiasták — s azon át a mészárszékbe hatolva, — onnan 40 kgr. szalonát, szalámit, oldalast és füstölt húst, összesen 84 kor. értékben elloptak. A csendőrség nyomozza a tetteseket.

— **A garázdálkodó vő.** Közismert dolog, hogy a vők rémei az anyósok. Ennek ismét egy fényes bizonyítékát adta Póré József zsidóti lakos, a ki Kálmáncsára Kocsis Ferenc házába nősült, azonban ugylátszik, hogy nem valami jó egyetértésben élhetett a nejével, mert elüldözték a házatól, s ő Zsidóton, neje pedig Kálmáncsán különválva éltek. Mint általában, ugy Póré is az élete megrontójául az anyósát tekintette, s ellene bosszura készült, a melyet f. évi június hó 30-ról július hó 1-ére menő éjjelen illetve virradóra be is akart váltani. Ugyanis elment anyósa lakására, ott hajnali 3 óra körül az anyósát az ágyból kizargatta, vele perlekedett, majd a magával hozott nagy ojtó késsel össze-vissza szurkálta. A lárma hallatára felkelt az istállóban alvó após is, és felesége segítségére sietett, azonban vesztére, mert őt is megszurkálta, míg nem a szomszédok is segítségül jöttek, és a neki vadult vőt véres munkájának a befejezésében meggátolták. A súlyosan sérült anyóst július 2-án ápolás végett beszállították a helybeli köz-kórházba, míg a vő elmenekült a zsidóthi hegybe. Kézrekerítése iránt a szükséges intézkedések megtételtek.

— **A bécsi mérték és a magyar fa kereskedelem.** Az Országos erdészeti egyesület egy anomáliára hívta föl a kereskedelemügyi miniszter figyelmét. Míg ugyanis a keményfánál már rég be van vezetve a méterrendszer, addig a puhafát még mindig a régi öl, illetve láb mérték szerint fűrészelik. Ennek hátrányát érzik az építőmesterek is, mert a mai építészeti összes számításai már a méterrendszeren alapulnak és így folytonos átszámítás válik szükségessé. Szükséges tehát az anomália megszüntetésére oly értelmű intézkedés, hogy köteleztessenek az összes kereskedők és különösen a fűrészgártulajdonosok, hogy a puhafánál eddig használt bécsi mérték helyett a méterrendszert fogadják el.

— A magasztából tűzhalálba menő hindu özvegyről, a hindu szokásokról érdekes leírást hoz a Világtörténelmének e heti száma. Ugyanabban ismerteti a hindu Kunálá-mondát, mely a bűnös-érelmü hindu királyné által megvakított királyfi történetét mondja el. Aki ezt az érdeemes vállalatot meg akarja ismerni, kérjen mutatóvány-számot, melyet ingyen küld a Világ Történelme kiadóhivatala, Budapest, VI., Aradi-utsza 8.

— **Egészség a családban.** Örvedotes tény hogy a közönség mind inkább figyelembe veszi azokat az óvásokat, melyeket a lektekintélyesebb orvosok az alkohol, s általában az idegizgató italok ellen emelnek. Utóbbiakhoz tudvalevőleg a babkávét tartotik, melyre felserdülő ifjuságunkat szoktatni nem volna szabad. Az utolsó évtizedben egy bizonyos szokásváltozás is ment végbe, melyet a Kathreiner-féle Kneipp maláta kávé feltűnése idézett elő. Ez a kávé a Kathreiner-féle különleges előállítás, módszere révén a babkávét ízét és zamatját bírja: mely izelony, a legideálisabb módon egyesítve a maláta annyira értékes egészségi tulajdonságaival, a Kathreiner-féle Kneipp maláta kávé tizenöt év óta a legkedveltebb kávéitallá emelte. Biztosítandó azonban ennek az egészség előmozdító családi kávénak előnyeit, figyelmeztetik, hogy a valódi Kathreiner-féle Kneipp-maláta kávé csak a „Kathreiner“ névvel és Kneipp páter arcképe védjeggyel ellátott csomagokban árusittatik. Minden utánzat, melyet gyakran nyitva mérlegelnek nem egyéb mint egyszerűen égetett árpa vagy pláne pirított rozs, mely iz tekintetében sohasem elégítheti ki azokat a kívánalmakat, melyeket egy kávépótló szertől méltán megkövetelhetünk.

— A víz mint a gyomor- és bélbetegségek óvszere. Mindenki tudja, hogy a Karlsbadban és Marienbadban gyógyulást kereső gyomorbetegnek legnagyobb kontingensét magyarok alkotják. Ennek oka pedig az, hogy a magyar konyha igen izletes, de meglehetősen nehezen emészthető táplálékokkal látja el fogyasztóit, továbbá az, hogy a magyar ember az étkezés után boritalhoz van szokva. A bor pedig a zsíros ételek emésztését gátolja.

A táplálkozásnak ezen betegségekre vezető hátrányait az ivóvíz van hivatva kiközösíteni. Erre azonban a víznek tisztának, jónak és olyannak kell lennie, hogy a táplálékot az emésztéshez kellően előkészítse.

Közismert dolog, hogy e célra a mohai Ágnes-forrás a legelső sorban felel meg, mert nem csak kitűnő oldószere a tápanyagoknak, hanem alkalikus viz lévén, tiszta is, a gyomrot az emésztő nedvek elválasztására alkalmasan izgatja s kellemes ízű borital. Háztartások nagy üvegekben a mohai Ágnes-vizet különösen olcsón szerezhetik be.

Csarnok.

Arany kalászkok.

Imád a nőt, ha mint dicső anyád
Elégülten néz aggó szemé rád,
A kit szívének vérével nevelt;
Imádd a nőt, kinek virasztva telt
Fél élete; ki mártyrként haladt,
De nem roskadt le a kereszt alatt
Fájdalma napján, gondja éjjelén,
Mert téged hordott áldott, szent ölen.

Ábrányi Emil.

Az anya halála az első bánatunk, a melyet nélküle kell megsiratnunk.

Hock János.

A néma ékszer hallgatása
Többet tesz olykor, mint a szép szavak.

Schakspeare.

Jaj annak, a ki becsülni nem tudja azt, a kit szeret.

Jókai.

Kereszt az élet, jó feleség a gyémánt; mely rajta tüdőklík.

Kisfaludy Károly.

— Szép kigyó a szerelem,

Kerüld ki okosan:

De kit megcsip, oda van.

Kisfaludy Sándor.

Az emberi szívnek boldogítóbb érzete nincs, mint boldogságot látni, melynek alkotói mi vagyunk.

Eötvös.

Kél és száll a szív viharja

Mint a tenger vésze;

Fájdalom a boldogságnak

Egyik alkatrésze;

Az örömmek levegőjét

Megtisztítja bánat

A kizajlott búfelhőkön,

Szép szívrávný támad.

Arany.

Munkásmozgalmak.

— *Aratósztrájk.* —

A Dunántúli vármegyékben szomoruan folyt le ez a hét. Az aranykalászszaal ékes földeken nem csillámlott meg a kasza s nem hangzott fel az aratók vig danája, mint máskor. Hanem a helyett ökölbe szorult a munkás kérges tenyere s daczosan mint egy ember állottak ki az aratók százai a gabona tábla szélére. Fizetésjavítást, béremelést követeltek.

Ezuttal nem kívánunk e tárgyal bővebben foglalkozni. Nem pedig azért, mert e fölött pró és contra sokat lehetne vitázni, — de minek vitatkozzunk most mikor dolgozni kell.

Azonban az igazságért még is meg kell annyit jegyeznünk, hogy igenis voltak helyek, hol a munkások kívánalmi jogosultak voltak, — viszont azonban voltak olyan tisztességes uradalmak és gazdaságok, hol bizony nem volt igazuk a munkásoknak, amit szerencsére csakhamar be is láttak és munkába állottak.

Sok helyen hire hamva se lett volna az aratók és béresek sztrájkjának, ha izgatók fel nem bujtogatják őket. De a magyar paraszt fogékony lelke bevesz és könnyen meg ért mindent, tehát nem nagy sor az, ha a szája ize szerint beszélnek az agitátorok és a félre vezetett nép a beadott maszlag folytán lépze megy s később megbánja tettét.

Különben hisszük, hogy a jövőben ugy társadalmilag, mint törvényhozásilag behatóan foglalkoznak a munkáskérdéssel, nehogy minden untalan ilyen anomáliák forduljanak elő, mint a gyakori sztrájkok, mik nem csak a földbirtokosok és munkásokra — de az egész közönségre, sőt az egész országra kártékonyan hatnak.

A vidékünkön lefolyt gazdasági munkások sztrájkjáról tudósítóink a következőket írják:

Mozsgón turonyi Biedermann Ottó bir-

tokán ugy az aratók, mint a cselédek sztrájkba léptek. Az aratók eddig a 12-ik részért dolgoztak, most azonban ugy egyeztek meg az uradalommal, hogy a 11-ik részt és minden ember naponta 1 liter bort is kap.

A cselédek követeltek 200 kor. készpénzt 1600 □-öl kukoricza földet, ugyanannyi rétet 1000 □-öl kertet, szabad tüzelest és két darab marhatartást. A vasár és ünnepnapokon kívül hetenkint egy munkaszüneti pihenő napot. (Nekem is jól esne ám!) (szedőgyerek). Természetesen e túlkövetelések nem teljesítettek. A helyszínén megjelent a főszolgabíró a csendőrséggel s a rendet iparkodott helyreállítani. A sztrájkolókat egy fa alatt fel is eskettette az alkotmányra, hanem daczára az eskünek, másnap ismét aggasztó híreket telefonáltak Mozsgóról, mire egy század 44-es baka érkezett oda.

Elek puszta. A (Nádossy Elek) tulajdonát képező uradalomban is kiűtött a sztrájk, mi csakhamar végett ért, mert az eddigi 11-ik rész helyett a 10-ik részt kapják most az aratók.

Pusztá-Szt.-Márton (báró Biedermann Rezső tulajdona) itt a 12-ik részt kapták eddig, most pedig a 11-ik részért dolgoznak.

Antalfaluban. Schvarcz Mórál is sztrájkoltak az aratók. Itt azonban a főszolgabíró a csendörök segítségével munkába állította őket, a nélkül, hogy kedvezményt kaptak volna. A 11-ik részért aratnak.

Szt. Mihályfán (Andrássy Sándor gróf tulajdona) itt teklafalusi aratók voltak szerződötve, kik szintén sztrájkoltak. Azonban dr. Perczel Győző szolgabíró harmincznyolczat, néhányat meg is láncozva kísértetett be a csendörökkel Szigetvárra a főszolgabírosághoz, hol a kihallgatás után a szerződés értelmében újból elfogadták, hogy a 10-ik részért tovább dolgoznak. Azonnal szabadon is bocsájtattak.

Endrőczön is sztrájkoltak az aratók, de most már minden rendben van.

Belcsa pusztán (Kremsir) és *Homok Szt. Györgyön* (Meller bérlőnél) is nagy sztrájk volt. Egyes helyekre katonaságot is kértek, de csendőség minden helyen volt.

Hobolban (báró Biedermann Rezső) uradalmában szigetvári és hoboli arató munkások kezdtek el sztrájkolni. Eddig 8 koronát kaptak holdanként, most pedig 12 koronát követeltek. Sikertült azonban mégis ugy egyezniök, hogy az összes tavaszi és őszi termésnek a felét 8 korért a másik felét pedig 12 koronáért aratják le. A tegnapi érkezett 44-es bakából 1 század kivonult Hobolba.

A környékünkben eddigi értesüléseink szerint nem volt sztrájk még eddig s remélhető, hogy nem is lesz, a következő helyeken: Apátiban, N. Ladon, Patán, Molványban, Görösgalban, Csertőn, Szigetvárott és Turbékban.

Különben mint lapunknak jelentik, most már az arató munkások és cselédek bérharcza a környékünkben mindenütt szünőben van.

Pengjen hát a kasza. Hangozzék fel újra az aratók vidám dala. Düljön a sor, hisz majd alhatunk karácsonykor.

Kiadja a szerkesztőség.

Értesítés!

Elvállal olcsó díjazásért
földmérést
 földosztást és minden e szakba vágó
 mérnöki munkát, kisebb és nagyobb
 birtok parcellázását
Fábry András
 okl. mérnök Szigetvárott.

Értesítés.

**Van szerencsém a t. kö-
 zönséget értesíteni, miként
 újabb ezután mindennap**

a
délutáni sütést
is bevezettem. Ennélfogva
sütőüzletemben naponta
frissen sült
ozsóna sütemény
lesz kapható, — u. m.:
 Kifli, császárszemle és deszert
 sütemény.
**A t. közönség pártfogá-
 sát kérve, maradtam**
Tisztelettel
Kormos Ferencz
sütő-mester.

Iszákosság nincs többé

Kivánatra bárkinek bérmentesen küldünk egy
 próbát a Cozaporból. Kávé, tea,
 étel vagy szeszes italban egyfor-
 mán adható az ivó tudta nélkül.

A **COZAPOR** többet ér mint a világ
 minden szobeszele a tartózkodásról, mert
 csodáhatasa ellenszenvenessé teszi az iszák-
 osságnak a szeszes italt. A **COZA** oly cse-
 dős és biztosan hat, hogy azt feleség,
 testvér avagy gyermek egyaránt, az ivónak
 tudta nélkül adhatja és az illető mégcsak
 nem is sejtí mi okozta javulását.

COZA a családok ezreit békitette ki is-
 mét, sok ezer férfit a szegény és becs-
 telenségtől megmentett, kik később józan
 polgárok és ügyes üzletemberek lettek.
 Termék fiatal embert a jó utra, és szo-
 rencséhez segített és sok embernek éle-
 tét számos évvel meghosszabbította.

Az intézet mely a **COZAPOR** tulajdo-
 nosa, mindazoknak kik megkívánják egy
 próba adagot és egy köszönő irásokkal telt
 könyvet díj és költségmentesen küld, hogy
 így bárki is meggyőződhessen biztos hatá-
 sáról. Kezelsük, hogy az egészségre
 teljesen ártalmatlan.

INGYEN PRÓBA 581. sz.
 Vágja ki ezen szelvényt és
 küldje meg ma az intézetnek.
 (Levelek 25 fillér levelezőlapok
 10 fillérre bérmentessitendők.)

COZA INSTITUTE
 (Dept. 581.),
 62, Chancery Lane,
 London, Anglia.

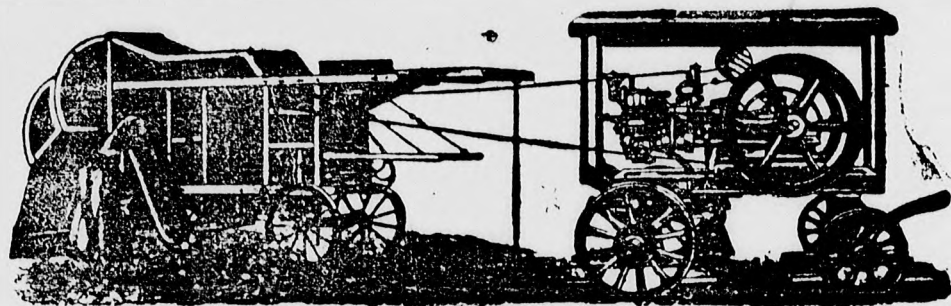
Bor-eladás.

**A mozsgói uradalom sa-
 játtermésű boraiból nagyobb
 mennyiség kerül eladásra;
 m. p. A vevő által adandó hor-
 dóban 100 literen felüli men-
 nyiség és évjárás szerint
 literenkinti 32—48 fillér ár
 mellett.**

Bővebb felvilágosítással szívesen szolgál

a Mozsgói uradalom

központi hivatala — Mozsgón.

Elsőrendű gyártmány!
 Kedvező fizetési feltételek!

Benzin-lokomobilok.
Benzin-motorok.

Tömör kivitel!
 Legmesszebbmenő szavatosság!
Teljes cséplő szerelvények.
Szivógáz-motorok.

Osers és Bauer motor-gyáriraktára

BUDAPEST, VI., Podmaniczky-utca 18.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Butorvásárlási alkalom!

Figyelem! Egy budapesti elsőrangú butorgyár
 egész raktárát több száz darab butort,
 közte; legmodernebb ebédlő-, háló- és
 uriszoba berendezéseket az üzlet feloszlása folytán megvettem,
 melyeket

50%-al

a tényleges árnál olcsóiban árusítom el.

Ezen ritka alkalmat ne
 mulassza el senki, kinek

B U T O R

szükség-
 lete van.

Saját műhelyemben készült kárpitos munkák szintén a legolcsóbban kaphatók.

Friedmann Károly butorraktára,
 saját asztalos és
 kárpitos műhelye
PÉCS, Siklós-országut 44. szám.